

"TKP'NİN SESİ":

BİZİM RADYO: GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI

TARİH: 2 Mart 83 Çarşamba

Haberler:

Yazan: Öm./Al/Spk: Ö./Den.

- 1- DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının 39 yöneticisi hakkında yeni bir
- 2- dava açılması işçi ve demokrasi çevrelerinde sert tepkilere yol açtı
- 3- Türkiye'de insan hakları ve sendikal özgürlükler konularında incelemeler-
- 4- de bulunan O.Feter Ankara ve İstanbul'daki incelemelerini tamamladı
- 5- "Milli Gazetenin" süresiz kapatılma kararı kaldırıldı
- 6- "Demokrat Birlik" deergisinin sahibi Ferhat Akdağ 8 yıl 6 ay hapis
- 7- cezasına çarptırıldı
- 8- YÖK kırımına uğrayan öğretim görevlilerinin sayısı giderek artıyor
- 9- Avrupa Konseyi Danışma Meclisinin birçok üyesi, Türkiye'deki anti-demok-
- 10- ratik uygulamaları eleştirdiler
- 11- Bonn'da biraraya gelen Ortak Pazar dışişleri bakanları, Türkiye ile
- 12- topluluk arasındaki ilişkileri ele aldılar
- 13- İtalyan KP'nin 16. Kongresi çalışmalarına başladı
- 14- Uruguay KP MK'nin Plenumu yapıldı
- 15- B.Benlin'de yapılan uluslararası film festivalinde katılan 300 film
- 16- yönetmeni, sinema oyuncusu ve eleştirmeni, Orta Avrupa'da atom silahlarının
- 17- dan arındırılmış bölge oluşturulması yönündeki İsveç önerisini destekledi
- 18- Önceki Amerikan hükümetlerinde, değişik düzeylerde görev almış ünlü
- 19- politikacılar, Vaşington'da bir basın toplantısı düzenliyerek, Regın
- 20- yönetiminin politikası ve bütçesine karşı bir Alternatif Programın
- 21- metnini açıkladılar

YORUM:

Yazan: Öm. Spk: Öm.

Başlığı:

Amerika'dan alınacak savaş uçakları üstüne

Konusu:

YAZILAR:

Yazan: Spk: Nec.

- 1- Başlığı: Atılım'ın Mart sayısından: "Gaz-boru" anlaşması

Konusu :

- 2- Başlığı: Sorular...Sorunlar programını:

Konusu:

/Çiğd./

Spk:D./Tah.

- 3- Başlığı:

Konusu :

Yaşayan sosyalizm

"Gaz-boru" anlaşması

Sovyetler Birliği'nin Batı Sibirya bölgesinden Batı Avrupa ülkelerine doğal gaz sağlayacak olan boru hattının yapımı başarıyla sürüyor. 4500 kilometrelik hattın 3000 kilometrelik kesiminde boruların döşenmesi tamamlandı.

Sovyetler Birliği'nin Batı Avrupa ülkeleriyle 1981'de imzaladığı, uluslararası ticaret ilişkileri tarihindeki bu en büyük anlaşma gereğince, Sovyetler Birliği 1984 yılından başlayarak 25 yıl boyunca Batı Avrupa ülkelerine yılda 40 milyar metreküp doğal gaz sağlamayı (FAC'ne 10,5, Fransa'ya 8, İtalya'ya 8 milyar metreküp, geri kalanı da Avusturya, Belçika, İsviçre ve Hollanda'ya), Batı Avrupa ülkeleri de doğal gaz boru hattının kurulmasını finanse etmeyi, gelik borular, gaz pompaları donatıları ve kuruculukta kullanılacak diğer kimi araçlar sağlamayı yükümlendiler.

1982'de, doğal gaz boru hattının yapımı hızla ilerlemeye başladığı zaman, dünyada gerginliği artırma peşindeki ABD yönetimi yapımı engellemek için ekonomik yaptırımlara başvurdu, kimi donatıların Sovyetler Birliği'ne verilmesini yasakladı. Ama Sovyet emekçileri cok kısa bir sürede ABD'nin satımını yasakladığı bu aygıt ve donatıların cok kısa bir sürede, hem de daha sağlam ve daha modernlerini ürettiler. ABD yönetimi umduğunu bulamadı.

Bu yıl sonunda yapımı ^{nın} tamamlanmasıyla, dünyanın doğal gaz zenginliklerinin üçte birine sahip olan ve yılda 490 milyar metreküp gibi rekor düzeyde doğal gaz üreten Sovyetler Birliği tüm engellemelere karşın yükümlülüğünü yerine getirecek, 1984 yılı başında Batı Avrupa ülkelerine ve bu arada bazı sosyalist ülkelere doğal gaz vermeye başlayacaktır.

Tarihte eşi görülmedik uzunlukta olan ve 150 kilometresi sürekli donmuş topraklar bölgesinden, 700 kilometresi bataklıklardan, 2500 kilometresi dağlık bölgelerden geçen, 490 demiryolu ve anayol ile keşisen ve 500 nehir ve kanal altından geçen, "Hürriyet" gazetesinin bile, dünyanın sekizinci harikası olarak nitelediği, bu gaz boru hattı, Sovyet emekçilerinin özverili çalışmalarıyla ilerliyor. Üteki sosyalist ülkeler özellikle Demokratik Alman Cumhuriyeti, Çekoslovakya ve Macaristan emekçileri de yapma katılıyor. Hat, yalnızca iki karşıt sistem arasında barış ve yumuşama kanalı olarak değil, aynı zamanda sosyalist ekonomik bütünleşmenin bir anıtı olarak da yükseliyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Haberler

2.3.983. Öm./S.

--- DİSK'e bağlı Genel-iş sendikasının 39 yöneticisi hakkında yeni bir dava açılması işçi ve demokrasi çevrelerinde sert tepkilere yol açtı. Bilindiği gibi, İstanbul sıkıyönetim 2 numuralı askeri mahkemesi DİSK davasında idam istemiyle yargılanmakta olan genel başkan Abdullah Baştürk ve 39 arkadaşı hakkında yeni bir dava açmısta. Başlayan davada Genel iş sendikasının iddianamesine ek olarak düzenlenen yeni bir iddianamede Abdullah Baştürk ve arkadaşları hakkında 20 yıla varan ağır hapis cezalarına çarptırılmak isteniyor. Bu davada, halen DİSK davasında ölüm istemiyle yargılanmakta olan İsmail Kesbiçer, Ekrem Akkuş, Bergüzar Can, İsmail Akkı Önal, İsmail Yalışkan ve Cemal İslan yargılanıyor.

Öte yandan gene İstanbul sıkıyönetim 2 numuralı askeri mahkemesinin Sosyal -iş sendikası genel başkanı Özcan Keskeç, Kera-

mik -iş sendikası genel başkanı Mustafa Aktelgali, ve maden iş sendikası yöneticilerinden Şükrü Koç hakkında açılan davalaraxx başlandı. Askeri savcının hazırladığı üç ayrı iddia-
namede bu sendikacılar hakkında da 6 ile 20 yıla varan ağır
hapis cezaları isteniyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE
DOKÜMANLARI MERKEZİ

--- Türkiye'de insan hakları ve sendikal özgürlükler konularında incelemelerde bulunan Federal Almanya İşçi sendikaları federasyonu eski genel başkanı Oskar Peter Ankara ve İstanbul'daki temaslarını tamamladı. Ankarada Türk iş yöneticileriyle görüşen, İstanbul'da da sürmekte olan DİSK davasına katılan Peter, Bonn'da bir basın toplantısı düzenledi. Türkiye'de cuntanın hazırlattığı sendikalar ^{yasa} tasarısına sert bir dille eleştiren Peter, görüşlerini şöyle dile getirdi: Ankaradaki hükümetin hazırlattığı sendikalar yasa tasarısı sendikal hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmayı amaçlayan bir anlayışın ürünüdür. 274 ve 275 sayılı ~~xxxxxx~~ grev, gösteri ~~xxxxxx~~ yürüyüşü ve toplu sözleşme yasalarında değişiklik yapmayı amaçlayan yeni tasarı ~~xxxxxx~~ Uluslar rasi çalışma örgütü ilkelerine ters düşüyor. Bu yasa tasarısı sendika-

lara genel bir politika yasağı getiriyor. Sendikaları devletin denetimi altına almayı amaçlıyor, ve sendikaların uluslararası örgütlerle ilişki kurmalarını yasaklıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-- Milli gazetenin süresiz kapatılma kararı kaldırıldı. Gazete 3 Mart gününden itibaren yeniden yayımlanmaya başlanacak. Bilindiği gibi Milli gazete 24 Ocak günü İstanbul sıkıyönetim komutanlığının aldığı bir kararla süresiz olarak kapatılmış, gazetenin yazı işleri genel müdürü Hasa K Karakaya İstanbul savcılığına çağrılarak birkaç kez ifadesi alınmıştı.

• Milli gazete Amerikan çevik kuvvetlerine cuntanın tanıdığı kolaylıklara ~~karsıydı~~ ve topraklarımızın komşu İslam ülkelerine karşı bir sığrama tahtası olarak kullanılmasına karşı çıktığı için kapatılmış ve bu kapatma kararı dimdar yurttaşlar arasında derin bir öfke uyandırmıştı.

- Cuntanın mahkemeleri basına ağır hapis cezaları k
devam ediyor. ~~12 Eylül darbesiyle kapatılan~~ İsmirde çıkışta
12 Eylül darbesiyle kapatılan aylık Demokrat Birlik
sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü Ferhat Akdağ ya
ağır ceza mahkemesinde TCK nun 142. maddesinden 8 yıl
hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme ayrıca tutuksuz y
olan Ferhat Akdağ hakkında tutuklama kararı verdi.

~~Yüksek Hâkim Kurulunun~~ ^{YÖK} ^{kiyımına} uğrayan öğretim görevlilerinin sayısı giderek artıyor. İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek okulu Meslek dersi öğretim görevlilerinden Yılmaz Öztürk ^{de} istifa-ya zorlandı. Görevinden ayrılmak zorunda bırakılan Öztürk yaklaşık on yıldır öğretim görevliliği yapıyordu.

--- Avrupa Konseyi danışma meclisinin birçok üyesi, Türkiye'deki anti-demokratik uygulamaları eleştirdiler. Bu konuda hazırlanan karar taslağında şu noktalara dikkat çekiliyor: Türkiye'de insan haklarının çiğnendiği yolunda haberler giderek yoğunlaşıyor. Eski politikacılara siyaset yasağı getirildi. Üniversitelerin özerkliği ortadan kaldırıldı. İdam istemiyle yargılanan DİSK yöneticileri davası kaygıları arttırıyor. Bu durumda Türkiye Avrupa Konseyinde temsil edilemez".

-- Bonn'da biraraya gelen Ortak Pazar dışişleri bakanları Türkiye topluluk ile ~~xxxxxxx~~ arasındaki ilişkileri ele aldılar.

ileri sürü-
Önce, Türkiyede cuntanın anti-demokratik uygulamaları ~~xxxxxxx~~
lerek başlayan ve ardından tekstil ve pamuk ipliği gibi ürünlere getirilen kısıtlamalarla daha da gerginleşen Türkiye Ortak Pazar ilişkileri son zamanlarda gergin bir döneme girmiş bulunmaktadır.
Bunda toplanan 10 Ortak Pazarın dışişleri bakanı daha önce Türkiye- nin pamuk ipliğine getirilen kısıtlamaların sürdürülmesi ve ~~xxxxxxx~~ topluluğun 4. mali protokelde Türkiye'ye yapılması öngörülen 600 yardımın serbest bırakılmaması görüşünü yinelediler.

~~Bilindiği gibi~~

milyon dolarlık

DİŞ HABERLER

2.3.83. Al:

Şif Vural

-----İtalyan Komünist Partisinin 16.Kongresi çalışmalarına başladı. İtalyan komünistlerinin bu forumuna dünyanın dört bir yanından 100'e yakın konuk delegasyon da katılıyor. Kongre 15.Kongre kararlarının yaşama geçirilmesindeki başarı ve güçlüklerle, önümüzdeki dönemdeki parti görevlerini işleyecek. Barış hareketinin güçlendi-
~~ca~~ SBKP Genel Sekreteri Andropov, kongreye gönderdiği mesajda
rilmesi, ülke topraklarına yeni atom füzeleri yerleştirilmesine kar-
şı savaşımın etkinleştirilmesi, işçi sınıfının, emekçilerin ekonomik
ve sosyal haklarının savunulması gibi konular, forumun ana konuları
arasında yer alıyor.

SBKP Genel sekreteri Andropov, İKP'nin 16.Kongresine gönderdiği
mesajda, emperyalizmin ve en başta Amerikan emperyalizminin nükleer
silahlanmayı tırmandırdığı ve uluslararası gerginlikleri artırdığı

günümüz aşamasında komünistlere büyük sorumluluklar düştüğünü vurguladı. Andropov'un mesajında ayrıca, barış hareketinin güçlendirilmesi için, komünist, hristiyan, sosyalist, sosyal-demokrat, değişik görüşlerden barış yanlılarının eylem ve ebu birliğinin büyük önem taşıdığı belirtiliyor. Andropov mesajında, S. Birliğinin barışın korunması için bundan böyle de elden geleni yapacağını bildiriyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-----Uruguay Komünist Partisi MK'nin Plenumu yapıldı. Plenumda, dikta rejimine karşı, geniş sosyal ve politik çevrelerden yükselen direnkin son yıllarda güçlendiği vurgulandı. Emekçi yığınların ve halk güçlerinin, demokrasinin yeniden kurulması uğrındaki savaşında birliğini pekiştirdikleri, bunun da Haziran 1973'te kurulan askersel dikta rejimine karşı savaşının başarıya ulaşmasında temel koşul olduğu kaydedildi.

Uruguay K.P.'sinin Plenumunda ayrıca, tüm politik tutukluların serbest bırakılması, bütün politik partilerin ve halkçı toplumsal örgütlerin serbest çalışma haklarının tanınması ve en kısa bir zamanda seçime gidilmesi istendi.

-----Batı Berlinde yapılan uluslararası film festivaline katılan yönetmeni 300 film ~~yazın~~, sinema oyuncusu ve eleştirmeni, Orta Avrupada atom silahlarından arındırılmış bölge oluşturulması yönündeki iş-veç önerisini destekledi. "Barış çağrısı" başlığıyla ortak bir çağrı dünyaca ünlü yayınlayan/sanat adamları, halkların barış ~~ist~~ istediğini vurgulayarak, Avrupanın silah deposu durumuna getirilmesine izin verilmesini, silahlanma yarışının derhal durdurulmasını istiyor. Sanatçılar, dünya hükümetlerine seslendikleri çağrıda, doğu ile batı arasında askersel denge bulunduğu için, Avrupaya yeni atom silahları yerleştirilmesine kesinlikle karşı olduklarını belirtiyor ve NATO'nun bu yönde aldığı Aralık 1979 kararının geniş yığınlarca ve değişik katmanlarca reddedildiğini anımsatıyorlar.

"Barış çağrısı"nı imzalayan sanatçılar arasında, Batı Berlin

uluslararası film festivali jürisi başkanı Fransız film oyuncusu ve yönetmen bayan Jan Moro, S. Birliğinden jüri üyesi Elem Klimov, ADC'den profesör Metsig, İsviçre'den yönetmen Alen Taner, Türkiyeden ~~ülkü~~ yönetmen Erden Kıral ve daha birçok sanatçı yer alıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-----~~Önce~~ Önceki Amerikan hükümetlerinde, değişik düzeylerde görev almış ünlü politikacılar, Vaşington'da bir basın toplantısı düzenliyerek, Regin yönetiminin politikası ve bütçesine karşı bir alternatif programın metnini açıkladılar. Basın toplantısına katılanlar arasında eski savunma bakanı Mak Namara, eski dışişleri bakanı Sayrus Vens, eski güvenlik işleri danışmanı Mek-Corc Bandi ve donanma operasyonları şefi Zampelt ~~yanakları~~ bulunuyor. Regin yönetiminin silahlanma politikasına alternatif olarak hazırlanan ~~ve~~ ve Temsilciler Meclisiyle Senatonun bütçe alt komisyonları başkanlarına görüşülmek üzere verilen planda, 1984-1988 dönemi için planlanan silahlanma harcamalarında 136 milyar dolarlık azaltma yapılması öngörülmüyor. Alternatif planda, ekonomik kaynakların B. Amerikada da

sınırlı olduğuna dikkat çekiliyor, başka yaşamsal gereksinimler ortadayken bu kaynakların ölçüsüz biçimde askersel alana harcanmasının onarılmaz zararlar vereceği belirtiliyor. Alternatif bütçe'de ise, yapımı planlanan bir sıra stratejik nükleer silahın üretiminden vazgeçilmesi öngörülüyor. Bunlar arasında kıtalararası MX roketleri stratejik ile B-1/bombardıman uçakları da bulunuyor. Ayrıca, bütün kimyasal silahların üretimine son verilmesi, kanatlı roketler, F-15 tipi savaş uçakları ve savaş gemileri için harcamaların azaltılması öngörülüyor. Eski Amerikan hükümetlerinde görev almış ünlü politikacıların hazırladığı alternatif planda, uzun süreli nükleer savaş kesinlikle reddediliyor ve bu serüveni planının gerçekleştirilmesi için ayıran paraların Pentagonun bütçesinden çıkarılması isteniyor.

-----Birleşik Amerikada 50 eyalet valisi, ortak bir mesajla hükümete seslenerek, bütçeden silahlanmaya ayrılan harcamalarda azaltma yapılmasını, sosyal alanlara getirilen önemli kısıtlamaların geri alınmasını istediler. Mesajda, Amerikan ekonomisindeki bunalımın derinleşmesinden duyulan endişe dile getiriliyor, bütçedeki 200 milyar dolarlık açığın, herçesit ekonomik istikrarın önünde önemli bir engel oluşturduğu vurgulanıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA VEKEİ

----Sovyetler Birliği başbakanı Tihonov, Mozambik devlet başkanı Samore Maşelz ile bir görüşme yaptı. Kabul etti. İki ülke arasındaki resmi görüşmeler başladı. Görüşmelerde, Sovyetlerle Mozambik arasında ekonomik ve ticari işbirliğinin artırılması için yeni olanaklar ele alınıyor. Görüşmeler sonucunda, bir anlaşma imzalanması bekleniyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAşTIRMA VAKFI

nin Yorkşayır ~~maden~~ havzası

---- İngiltere/Maden İşçileri Sendikası yöneticileri, güney Galler-
de maden ocaklarının kapatılması tehdidine karşı direnişe geçen
23 bin maden emekçisinin ~~destek~~ destekleme kararı aldı. Ezici çoğun-
lukla alınan karara göre, işyerlerini savunan güney Galler madencile-
ri ile dayanışmayı dile getirmek üzere, 65 bin İngiliz maden işçisi
süresiz greve geçiyor. Yorkşayır maden havzası sendikasının bu örne-
ğini izleyen daha birçok maden ocağında sendikalar, güney Gallerdeki
grevcileri desteklemek üzere, değişik eylem kararları alıyor.

--- Öte yandan, Federal Almanyanın Bavyera elayetinde metal işçilerin
uyarı grevi yapıldı. Sendika, önümüzdeki günlerde grevlerin ge-
nişleyeceğini bildiriyor.

TKP'nin SESİ

yorum

2.3.982.ÖM.

AMERİKADAN ALINACAK SAVAŞ UÇAKLARI ÜSTÜNE

D.D. cuntanın ekonomiyi militarist ~~le~~ raylar ~~da~~ oturttuğunu kanıtlayan yeni yeni göstergeler çıkıyor ortaya. Bunlardan biri Amerikadan alınacak 160 savaş uçağı konusudur. Savunma bakanı Bayülken ~~Adem~~ ^{Washington} "Times" dergisine verdiği bir demecde, bu soruna açıklık getirdi. Bu demecinde Bayülken Amerikan General Dynamics ve Nortrop firmalarından F,16 veya F-A 18 tipi 160 savaş uçağının alınacağını belirtiyor. On yıl süre içinde alınacak bu ^{uçaklar} ~~silahlar~~ için Türkiye Amerikaya toplam 5 milyar dolar ödeyecek.

D.D. bildiğimiz gibi, General Dynamics ve Nortrop firmaları Amerikada en önde gelen silah ve uçak tekelleridir. Reginalar,

(*) Öteyandan ABD yönetimi şöyle bir politika izliyor: Bu uçakları önce kredi ile veriyor, parasını sonra alıyor diyor. Bunun uygulanması için 10 yıl boyunca Türkiye ABD yönetimlerinin ağına tutulacak. ABD, her yıl yeni kredi delilini vererek için T'ye yeni yeni konular dayatacak. Cuntacı generaller ABD'den savaş uçağı alana projesi ile ydını eleminin deyi, tüm politikayı da en az 10 yıl sonra Amerikan mandasına teslim etmiş oluyolar. Pentagon şefleri bunların politik sözcüleridir. Cuntanın bu iki Amerikan silah tekeliinden alacağı ~~silah~~ uçaklar zaten kendi yağı ile kavrulamayan ekonomiyi çok daha ağır bunalımlar içine sürükleyecektir. Bir düşünelim: 10 yıl süre içinde Amerikaya verilecek 5 milyar dolar bir yıllık ulusal gelirin sekizde birini, bütçenin de yarısını oluşturunuyor. Yani en az 10 yıl boyunca Türkiye Amerikaya her yıl 100 milyar lira borçlanmış olacak. Bu borçlanma kuşkusuz ~~ekonomik~~ korkunç boyutlara varan işsizliği, pahalılığı, enflasyonu daha da körükleyecektir. Başka bir deyişle, ekonomiye hiç bir katkısı olmayan bu 5 milyar doları, Amerikan emperyalistlerinin ve NATO nun çıkarlarını savunan ordunun yeni savaş uçaklarını ile donatılması için dipsiz kuyuya atmak demektir.

(*) Sorunu bir başka açıdan ele alalım: Cuntanın alacağı 180 savaş

Onların
dönüşüne
jetin
değilmi
rak bider!

(*)

Türkiye bu uçakları, hepki şimdi olduğu gibi, her bir
Zaman AKSİD'in istediği durumda kullanmıyorduk.

3. Genel olarak ulusal savunma, ordunun ne denli güçlü
olduğunun artmasına odaklanarak, silahlı kuvvetleri

Amerikan ordusunun tam bir parçası durumuna getiriyorlar.

uçaklarının yedek parçaları Amerikanın elinde olacak. Sonra Pentagon
sefleri her defasında açık açık söylüyorlar. Biz askersel yardımla-
rı yalnızca ABD nin çıkarlarını savunan ülkelere, rejimlere yapı-
yoruz diyorlar. Yardımların faturasını yüksek kesiyorlar. Bu fatura
en başta politik dayatmalara dayanıyor. Şimdi Vaşington yönetimi
cuntaya vereceği uçaklara karşılık olarak Anadolu topraklarına
orta menzilli Persing atom füzelerini yerleştirmek istiyor. Bu
Bu konuda pentagon yoğun girişimler içine girmiş bulunuyor. Beyaz
Saray yöneticileri Türkiyede nabız yoklarken gerici, amerikanci
yazarlar da kamuoyu yaratmaya çalışıyorlar.

Beyaz Saray yöneticilerinin Batı Avrupadan sonra Türkiyeye de
atom füzeleri yerleştirmek için gizli planlar içinde olduğunu biz
bundan tam ~~iki~~ yıl önce açığa vurduk, halkımıza duyurduk. Neki, ~~görmek~~

iki
bir.

şimdi bu gerçekleri dünya ve Türkiye basını açık-açık yazıyor. ABD nin Ankara büyük elçisi Ştraus Hyüp da geçenlerde verdiği bir demeçte, 1981 de yapılan anlaşmaların NATO ya Türkiye topraklarına nükleer silah yerleştirme olanağı verdiğini açıkladı. Cuntacılar bu açıklamayı yalanlamaya kalkışamadılar. Yalanlamalarda neye yarar? Önceleri Doğu illerinde Amerikan "çevik kuvvetleri" için üs yapıldığı açıklamalarını da yalanlamışlardı. Ama gerçekler ferman dinlemiyor. Şimdi Muşun Tabanlı ile Çukurbağ köyleri arasına 121 kilometre karelik toprağımız üzerine Amerika yeni bir askersel üs kuruyor. Amerikan "Washington Post" gazetesi Mışta kurulacak üssün Sovyetler Birliği, İran-Irak ve Suriyeye eşit uzaklıkta ideal bir konumda bulunduğunu ve bu üssün söz konusu ülkelere karşı casusluk için kullanılacağını yazdı.

Halkımızın geleceğini ipotek altına alan cuntâ, Amerikan hegemonyacılarıyla imzaladıkları gizli anlaşmaları halkımıza açıklamıyorlar. Amerikadan alınacak 160 savaş uçağı olayını da halkımız Vaşington Taym gazetesinde savunma bakanı Bayülkenin ~~Taym dergisinde~~ yayımlanan demecinden öğrendi. Cuntacılar ateşle oynuyorlar, bu tehlikeli gidişe karşı yaşamak isteyen herkes, nükleer bir savaşta kül olmak istemeyen herkes sesini yükseltmelidir. Yitirilecek zaman yoktur.

TÜRKİYE SOSYAL TARIM ARASTIRMA BANKASI

"TKP'nin Sesi"

2. Mart. 1983 Çarşamba

Çiğdem

Sorular.....Sorunlar.....

Bu programı arkadaşlarımız Güner A. oru ve Seher T. aner hazırladılar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2.3.1983 Çiğdem

D ---- İlk mektup İstanbul'dan, küçük bir fabrikada çalıştığını yazan bir işçi dinleyicimizden geliyor. Şöyle yazmış:

T ----- "Fabrikamızda, 12 Eylül'den önce Maden-İş vardı. Tüm arkadaşlar birlik halindeydik. Haklarımızı koruyabiliyorduk. Patron, cunta gelmeden önce bize yaltaklanıyordu. ~~Ma~~ Kazandığımız haklarımızı elimizden almaya cesaret edemiyordu. Fakat 12 Eylül'den sonra adam birden bire değişti. Baş temsilcimiz gözaltına alınca iyice rahatladı. Bize sürekli ek işler buyurmaya başladı. 'Bu bizim işimiz değil' deyince de, "hepinizi içeriye attırırım, artık bizim borumuz öter" diye tehditler savuruyor. Bu olaylardan sonra, işyerinde cuntanın işçi düşmanı yüzünü görmeyen arkadaşlarımız da gerçeği anladılar. Cunta, işverenlerin çıkarlarını korumak için geldi."

① ----- Dinleyicimiz, fabrikasında/~~xxxxxxx~~ ^{ki baskıları} anlatmış.
 Bu tür baskılar, tüm fabrikalarda görülüyor. Örneğin şimdi 500 bin
 zorla işçi/memur yapılmak isteniyor. Gene son günlerde, ~~h~~ ⁿayasayla kısıt-
 lanan işçi haklarının, sendikalar yasasıyla perçönlenmesi için
 çalışıyor cunta. İşverenler sevinçlerinden göklere uçuyorlar. Öyle
 ki, söylemeleri aleyhlerine olacak sözleri bile kaçırıyorlar ağız-
 larından. Geçen hafta İşveren Konfederasyonu Başkanı Halit Nabin,
 "şimdiye kadar işçiler güldü, artık biz güleceğiz" dedi. Yani "bu
 yasayla kârımıza kâr katacağız" dedi.

Evet ~~xxxxxx~~ d. dinleyenler, kârlarına kâr katıyorlar. İşte siz
 bir örnek daha: 23 Şubat günlü "Hürriyet" gazetesinde, ^{Skuib} Squibb fabri-
 kasından bir işçinin mektubu vardı. İşten atılmak istenen 150 işçi
 adına yazan bu işçi şöyle diyor:

T ----- Bizler Squibb ilaç fabrikası işçileriyiz. 1980 eylülünden beri maaşlarımızı aksatılmaktadır. Aldığımız maaş ise ya yarım, ya da dörtte bir olmaktadır. Petrol-İş'e bağlı olmamıza rağmen işyerimizde bugüne dek herhangi bir inceleme yapılmamıştır. İçimizden biri, temsilcilerimiz aracılığıyla herhangi bir itirazda bulunduğumuzda, sıkıyönetim tehdit nedeni olarak kullanılıyor. İşyerinde iş olmasına rağmen işverenimiz iş olmadığı için 150 işçiye işten çıkartma kararı aldığını açıklamıştı. Bizler öyle bir duruma getirildik ki, artık çıkışı bile kabul ettik. Ama tazminatlarımızın verileceğinden bile endişe duymaktayız. İlgililerin bize el uzatmalarını bekliyoruz."

D Squibb ücretindeki ödeme aksaklığı, yarım veya dörtte
-----/İşçilerinin ~~işyerindeki~~ ~~aksak~~

bir ücret ödenmesi 12 Eylülle birlikte başlamış. Patron sırtını

cuntaya dayayınca bununla da yetinmemiş. Bu seferde, daha çok kar etmek için 150 işçiyi, hepsinin yapacağı işler olduğu halde işten atıyor. Onların işlerini diğerlerine yaptırmak, hemde eskisinin yarısı, ya da dörtte biri kadar bir ücretle yaptırmak için, işten atıyor bu işçileri. Biliyorsunuz d.dinleyenler, Türkiye'de gerçek ücretler 20 yıl önceki düzeyine indi. Birde ücretin yarısı, ya, hatta dörtte bire indirilmesini hesaba katınca, işçilerin nasıl bir sefalete mahkum edildikleri anlaşılıyor.

Müzik,

133 (izmir'in kavakları, 2 kış)

----- Batı Almanya'dan yazan A.Karadeniz, işçi sözleşmelerini düzenleyen Yüksek Hakem Kurulu Başkanı Naci Varlık'ın işçilere tavsiyelerini yazmış mektubuna. Mektup özetle şöyle:

----- Emekçilerden fedekarlık isteniyor: Bakın Naci Varlık neler tavsiye ediyor: "Ben pazardan alışveriş yapıyorum. Herkes aynı şeyi yapmalı, ucuza almalıyız. Beş yerine bir harcamalıyız" diyor. "dam açlığa mahmuk ettiği işçilerle gözünü kırpmadan alay ediyor. Sanki işçiler aldıkları ücreti lüks mağazalardan alışverişe yatırıyorlar mış gibi, onları pazardan alışveriş etmeye çağırıyor.

Bunları söyleyen Naci Varlığın başkanı olduğu Yüksek Hakem Kurulu, 1980-1982 arasında 1.707.698 işçinin toplu sözleşmesini yeniledi. Yani ~~1x707x~~ yüzbinlerce işçiye açlığa mahkum etti. Bu kurula Yüksek Hakem Kurulu adını vereceğinize , "işçileri Açlığa muhkum etme kurulu" deseniz ya! Onlar işçiden kısıyor, bu arada patronlar kazandıkça kazanıyor. Verilere göre Türkiye'deki şirketlerin toplam sermayesi 1981 yılında 125.7 milyar lira. 1982'de ~~xi~~ ise bir yıl öncekinin oranla iki misli artarak 245,9 milyar lira olmuş.

① Batı Almanya'dan yazan A. Karadeniz'in mektubu şöyle bitiyor: "İşçileri, kimin ve neden açlığa mahkum ettikleri gün gibi ortada. Örs olmak istemeyen balyoz olmak zorundadır diyordu ozan. Evet sefalete dur demenin yolu cuntayı alacağı etmekten geçiyor."

① ----- A. Karadeniz'in de söylediği gibi patronların tüm kârının kaynağı halkın sırtından sağlanıyor. İşte şu günlerde hazırlanan ve 274 ile 275 sayılı yasalarda değişiklik tasarısı ~~XXXXXXXXXX~~ tasarıda bu sömürünün devamını garantiliyor. Bir bakalım bu ~~XXXXXXXXXX~~ neler var. ^{Yasada} Sendika kurmak fiilen olanaksız hale getirilmiş. Yetki alacak sendikanın iskolunda % 10 üyeye sahip olması gerekiyor. Yeni kurulacak bir sendikanın gelirsiz ~~bx~~ % 10 üyeye ~~se~~ sahip olması çok zor olduğundan, ancak ^{patronların} burjuvazinin desteklediği sendikalar bu olanağa sahip olacaklar. Bu ~~ilk~~ aşılması gereken ilk barikat.

İşçinin sendikaya üye olması için noter parası vermesi gerekiyor. Ayrıca sendikayı güçsüz bırakmak için şöyle bir önlem alınıyor: Sendikaya üye olmayan işçi, sendikanın isteğine bağlı olmadan sözleşmeden yararlanma hakkına sahip olacak. Sendikaya üye olma gereğini duymayacak, bu da sendikaları güçsüz bırakacak.

T ----- Sendika ilk barikat dediğimiz % 10 üyeye sahip olma ~~xxx~~ koşulunu yerine getirirse bile, sözleşme yetkisini almak için % 50 üyeye sahip olmak zorunda. ysa yasanın eski halinde , sözleşme yetkisi için ^{0 işyerinde} çoğunluk yeterliydi. Eğer sendika bu barikatı da aşarsa, yapacağı sözleşmede ücretlerden başka konu hemen hemen ~~ya~~ hiç yer almayacak. Hak aramak için grev ~~ya~~ kararı alsa, işverenin erteleme hakkı, daha sonra da çeşitli gerekçelerle grevi durdurma hakkı var. ~~Lokavt anayasal bir hak olduğu için, işverenler bu haklarını da kullanacaklardır. Bütün bu engeller yeterli~~

~~görülmektedir~~ Birçok işkolunda, kratik işkolları diye grev yasağı getiriliyor. Öteki işkollarında, patron mahkemece ~~tenbaskı~~ istekte bulununca, kesin karar almadan önce, grev durdurulabiliyor. Grev 'iyi niyet kurallarına aykırı' diye durdurulabiliyor. Örneğin Squibb işçileri, "biz neden eskisinin yarısı, dörtte biri ücretle çalışalım?" diye grev kararı alsa, bu tabii ki patrona göre 'iyi niyet kurallarına aykırı' bulunacak. ~~İşte bu grev 'iyi niyet kurallarına aykırı' diye yasaklanabilecek.~~

- ① ----- Ayrıca yasada grev süresi kıdem tazminatı hesabından çıkarılıyor. Sözleşme ile grev süresi hakların alınmasa yasaklanıyor. Yani işçi grev yaptığı için cezalandırılıyor. Baştan sendikanın, işçinin gözü korkutuluyor. Böylece herşey, elinde ^{anayasaya zorlanıyor} anayasal lokavt silahı da olan patronun keyfine bırakılıyor. Bu yasalarla sendikalar ücret sendikacılığını bile uygulayamaz hale getiriliyor.

① ----- ~~İş~~ Cuntanın acele ile yaptığı ~~yasa~~ sendikalar yasasına karşı çeşitli tepkiler geliyor. Türk-İş tepe yönetimi, yasanın ~~önemsiz~~ bazı yanlarını eleştirip, asıl önemli yanlarını gözlerden gizlenmesini ^{dahani cuntanın yonunu, cuntanın deşirttiği umudunu yeterken} sağlarken, Türk-İş'e bağlı Yol-İş Federasyonu başkanı Muzaffer Saraoğlu şöyle ~~diyor~~ karşı çıkıyor yasalara:

T ----- "Bu sistem sendikalarla birlikte asıl işçileri cezalandırıyor. Bu sistemde grevin adı var kendisi yoktur. Sendikaların gücü yok edilmiş, özü boşaltılmıştır. Bunlar bir hayır derneğinin işlevine bile sahip değillerdir. Sendika^{cl}lar bu sisteme göre tam bir canavaradır....Yeni ^{sendikal}/yasalarla kurulacak sistemin adına kesinlikle sendikacılık sistemi denemez. Ülsä olsa bu bir vitrin süsüdür,... Kuşkusuz bu tasarı işyerlerinde tepkiyle karşılanacaktır."

-----Yasaya karşı çıkan başka sendikacılar da var d. dinleyiciler.

D ----- Gerçekten de bu tasarı büyük bir tepkiyle karşılandı. Birçok yasaya tepkilerini açıklamalarıyla sendikacı ~~xxxxxandaxxxdemokrasixxxgeçiyoruz~~ belirttiler. Cunta-
~~xxx~~ bir yandan 'demokrasiye geçiyoruz' derken, milyonlarca işçiyi ilgilendiren bu yasaları ileriye bırakmayıp aceleyle çıkarıyor. İşçiler kısıtlı da olsa eski yasaların yürürlüğe sokulmasını istiyorlar. Sendikal faaliyete, grevlere, DİSK'e konan yasağın kaldırılmasını istiyorlar.

----- D. dinleyenler, programımıza son vermeden önce Ankara'dan S. Karal isimli dinleyicimizin gönderdiği bir şiiri okuyacağız. Dinleyicimiz 'çiraklar için' yazdığı ~~xxxxşeyxşey~~ bu şiirde, bu küçük işçilerin içlerinde büyüyen öfkeyi anlatıyor:

"Bir çift çapaklı
 küçük göz
 isterdi
 yumuşacık bir el
 okşasındı başını
 "yavrucuğum uyan! desindi
 yumuşacık bir ses

çiçekli pijamasıyla kalkıp
güneşle yıkansın
"günaydın" diyebilsin isterdi
sabah sofrasına

bir çift çapaklı ~~küçük göz~~

küçük göz
gün doğmadan açılık
hedefsiz acılı bir öfkeyle
titrerken duvarlar soğuktan
yüklenmelidir ufacık omuzlarına
tüm dünyayı

bir çift çapaklı
küçük göz
büyük
büyür
büyür bütün nefretiyle

① ----- Programımız burada bitiyor. 15 gün sonra tekrar birarada
olmak dileğiyle hoşçakalın.